

**REVITALIZÁCIA STROMORADIA NA CINTORÍNE
V OBCI LÚČNICA NAD ŽITAVOU**

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

(Dendrologická analýza)

Projektant:
Ing. Erika Mikulová, PhD.

Dátum : január/2011

1. Identifikačné údaje stavby

Názov stavby :	Revitalizácia stromoradia na cintoríne v obci Lúčnica na Žitavou
Objednávateľ (investor):	obec Lúčnica na Žitavou
Miesto stavby:	obec Lúčnica na Žitavou
Okres:	Nitra
Kraj:	Nitriansky
Projektant:	Ing. Erika Mikulová, PhD.
Spracovateľ:	Ing. Erika Mikulová, PhD.
	Ponti-M, s.r.o.
	Južná 36, 949 01 Nitra
Obsah dokumentácie:	Dendrologická analýza

2. Predmet riešenia

Predmetom riešenia je inventarizácia a dendrologický prieskum drevín, t.j. posúdenie hodnoty /kvality/ jestvujúceho porastu vzrastlých jedincov stromoradia na cintoríne v obci Lúčnica nad Žitavou.

3. Princíp dendrologického prieskumu

Princípom dendrologického prieskumu je sadovnícke zhodnotenie zelenc, ktoré spočíva v tom, že sa hodnotené dreviny zamerajú a zakreslia do mapy súčasného stavu. Určí sa druhová skladba drevín a do inventarizačnej tabuľky sa vpíšu najdôležitejšie údaje, t.j.

- výška
- obvod kmeňa vo výške 130 cm
- priemer koruny
- zdravotný stav
- sadovnícka hodnota

Komplexné posúdenie zdravotného stavu, perspektív vývoja a vzhľadových vlastností určuje sadovnícke hodnotenie jednotlivých drevín.

Každá drevina je hodnotená samostatne. Získané údaje sú usporiadané kvôli prehľadnosti do inventarizačnej tabuľky.

3.1. Klasifikácia drevín podľa bodového hodnotenia

Zdravotný stav – je vyjadrený stupnicou od 1 do 5, pričom najkvalitnejšie dreviny sú ohodnotené 5 bodmi.

5 bodov – zdravý strom, len s ojedinelým výskytom nezávažných chorôb alebo škodcov

4 body – výskyt mikroskopických a drevokazných húb má za následok čiastočné presychanie stromu, alebo sa na kmeni vyskytujú ojedinele dutiny malých rozmerov, pričom stabilita stromu nie je narušená

Sprievodná správa – dendrologická analýza

3 body – v dôsledku infekcie hubami alebo poškodením živočíšnymi škodcami usychajú konáre v objeme 1/3 koruny alebo sú na kmeni stredne veľké dutiny spôsobené drevokaznými hubami, drevokazným hmyzom, mechanickým poškodením, klimatickými faktormi a pod. Môže byť čiastočne narušená stabilita stromu. Poškodenia ako i narušenú stabilitu stromu je možné odstrániť a strom môže ďalej plniť svoju funkciu.

2 body – choroby a škodcovia alebo abiotické činitele spôsobili uschnutie konárov v objeme cca 1/2 koruny, väčne sú poškodené hlavné a konštrukčné konáre, na kmeni sa vyskytuje viacero rozmernejších dutín, stabilita stromu je výrazne znížená. V prípade, že ide o dendrologicky alebo historicky významnú drevinu, je nutné poranenia ošetriť, zakonzervovať a zabezpečiť stabilitu stromu. V ostatných prípadoch je vhodné drevinu čo najskôr odstrániť.

1 bod – úplne alebo takmer suchá drevina s rozsiahlymi hnilobami kmeňa, a výrazne narušenou stabilitou, určená na okamžitý výrub.

Sadovnícka hodnota - toto kritérium zahŕňa integrujúcim spôsobom prakticky všetky kvality drevín, ktoré nebolo možné vyjadriť nameranými hodnotami. Je to v podstate klasifikátor, ktorý definuje kvalitu drevín podľa stupňa ich účinnosti ako účelovej a funkčnej zložky prírodnnej časti životného prostredia. V tejto práci použijeme bodovanie jednotlivých klasifikačných tried od 1 do 5, kde 5 bodov predstavuje najvyššiu kvalitu a 1 bod najnižšiu.

5 bodov – najhodnotnejšie dreviny

- dreviny sú absolútne zdravé a nepoškodené, tvarom a celkovým habitusom koruny odpovedajúce druhu, bez pozorovateľných poškodení, zavetvené až k zemi, veľkostne už úplne rozvinuté, avšak ešte v plnom raste a vývoji. Do tejto kategórie patria dreviny, u ktorých je vzhľadom k predpokladanej dĺžke dosiahnutého veku predpoklad, že môžu svoju sadovnícko-krajinársku funkciu plniť ešte niekoľko desaťročí. Tieto dreviny zostávajú zachované v každom prípade.

4 body – veľmi hodnotné dreviny

- zdravé dreviny, typického tvaru, odpovedajúce príslušnému druhu alebo kultivaru v celkovom habituse, najviac iba nepatrne narušené alebo poškodené. Veľkostne rozvinuté aspoň tak, aby dosahovali približne polovicu týchto rozmerov, ktoré sú na danom stanovišti schopné vytvoriť. Dreviny musia mať predpoklad rozvoja pre ďalšie desaťročia pri udržaní dosiahnej kvality. Dreviny treba chrániť v maximálnej možnej miere.

3 body – dreviny priemernej hodnoty

- dreviny zdravé, resp. iba mierne preschnuté, bez chorôb a škodcov, ktorí by sa mohli rozširovať. Dreviny v tejto kategórii sa môžu tvarovo lísiť – patria sem napríklad dreviny vysoko vetvené, u ktorých je predpoklad obrastania, prípadne také, ktoré majú svoju estetickú a funkčnú hodnotu i pri silnom vyvetvení, dreviny s jednostrannou avšak stabilnou korunou a pod. Patria sem aj dreviny tvarovo a vzhľadovo typické, avšak doposiaľ menšieho vzrastu, ktorý nedosahuje polovice normálnych rozmerov daného druhu na posudzovanom stanovišti. Tiež u tejto kategórie musí byť predpoklad dlhodobého rozvoja. Pri riešení sadovníckych úprav sa počíta s tým, že sa dreviny budú ponechávajú k ďalšiemu vývoju, alebo tam, kde to zámer vyžaduje sa odstránia.

2 body – dreviny podpriemernej hodnoty

- dreviny silne poškodené, veľmi vysoko vyvetvené, bcp predpokladu obrastania po presvetľovacích prebierkach, dreviny staré a málo vitálne, výrazne presychajúce s výskytom

Sprievodná správa – dendrologická analýza

ohnísk hniliby, prípadne aj inakšie silno poškodené. Pri výhľadových úpravách sa počíta s ich postupným odstraňovaním. Výnimku tvoria iba dreviny mimoriadnej dendrologickej hodnoty, chránené stromy, resp. malebné pôsobiace torzá ponechané na dožitie. Nesmú to však byť dreviny ohrozujúce bezpečnosť ľudí alebo porastov.

1 bod – dreviny nevyhovujúce

- dreviny veľmi silno poškodené, choré, silno napadnuté škodcami, najmä takými, kde hrozí nebezpečenstvo šírenia, dreviny odumierajúce a odumreté, dreviny, ktoré ohrozujú bezpečnosť ľudí a dreviny inak bezprostredne ohrozujúce daný priestor a jeho vývoj. V tejto kategórii sú dreviny bez akýchkoľvek predpokladov na ďalší vývoj. Pri riešení sadovníckych úprav sú určené na odstránenie.

3.2. Meranie veľkosťných hodnôt

- obvod kmeňa – meria sa vo výške – 1,3 m
- priemer koruny – meria sa ako pôdorysný priemet koruny na terén.
- výška – sa vyjadruje v rozmedziach po 0,5-tich metroch vzhľadom na každoročné výrazné výškové zmeny, najmä u mladších exemplárov

4. Celkové hodnotenie stávajúcej zelene

Z pohľadu kvality jednotlivých drevín, môžeme zeleni riešeného územia hodnotiť ako podpriemerní.

Z estetického a funkčného hľadiska je súčasný stav výsadieb nepostačujúci.

Druhová skladba je nevyvážená, nachádzajú a tu iba ihličnaté druhy, ktoré sú nevhodné a nepôvodné pre riešení lokality. To sa prejavuje v zlom zdravotnom stave drevín. Ihličnaný sú alejové stromy, pri chodníku svojou korunou obmedzujú prevádzku, koreňový systémom narúšajú základy hrabových miest. Výsadby sa nachádzajú na riešenom území vo voľnej trávnatej ploche na jednej strane, na hrabovom poli na druhej strane .

Porasty v riešenom území majú nevyhovujúce zdravotné, druhové i kvalitatívne vlastnosti, čo sa prejavuje na výsadbách stromov. Z hľadiska časovej premeny výsadiel, údržba nevhodne reagovala na zmenené priestorové nároky jednotlivých drevín.

Jednotlivé stromy sú graficky zaznačené vo výkrese - Súčasný stav a dendrologický prieskum, v mierke 1 : 300 pod poradovým číslom 1 – 32 . Kvalita a ohodnotenie drevín podľa klasifikačného systému je zaznačené v inventarizačnej tabuľke č. 1, všetky dreviny sú určené na výrub zo zdravotného a z kompozičného hľadiska.

Sprievodná správa – dendrologická analýza

Tabuľka č.1 Inventarizácia drevín

Poradové číslo	Latinský názov	Obvod kmeňa vo výške 130cm	Priemer koruny	Výška dreviny	Zdravotný stav	Sadovnícka hodnota
1.	<i>Picea abies</i>	65	3,5	4,5	3	2
2.	<i>Picea abies</i>	40	3,5	4,5	3	2
3.	<i>Picea abies</i>	30+30	3,5	3	2	2
4.	<i>Thuja orientalis</i>	20	1	3	1	1
5.	<i>Picea abies</i>	20	1	3	2	2
6.	<i>Picea pungens</i>	30	1,5	4	2	2
7.	<i>Picea abies</i>	20	1	2	2	2
8.	<i>Picea pungens</i>	40	2	4	3	2
9.	<i>Picea abies</i>	40	2	4	3	2
10.	<i>Picea abies</i>	30	2	4	3	2
11.	<i>Picea abies</i>	30	1	3,5	2	2
12.	<i>Picea abies</i>	30	2	3,5	2	2
13.	<i>Picea abies</i>	30	2	3,5	3	2
14.	<i>Picea abies</i>	30	2	3,5	2	2
15.	<i>Picea pungens</i>	40	2	5	3	2
16.	<i>Picea pungens</i>	40	3	5	3	2
17.	<i>Picea pungens</i>	40	2	4	2	2
18.	<i>Picea pungens</i>	40	2	4	2	2
19.	<i>Picea pungens</i>	40	2	4	2	2
20.	<i>Picea abies</i>	40	3	5	3	2
21.	<i>Picea abies</i>	30	3	4	2	2
22.	<i>Picea abies</i>	30	3	4	2	2
23.	<i>Picea pungens</i>	80	4	6	3	2
24.	<i>Picea abies</i>	10	1	2	2	2
25.	<i>Picea abies</i>	30	2	3	2	2
26.	<i>Picea abies</i>	40	3	4	2	2
27.	<i>Picea abies</i>	40	3	4	2	2
28.	<i>Picea pungens</i>	100	7	10	3	3
29.	<i>Picea abies</i>	30	1	3	2	2
30.	<i>Picea abies</i>	30	3	3	2	2
31.	<i>Picea abies</i>	40	3	4	2	2
32.	<i>Picea abies</i>	20	1	3	1	1

5. Záver

Úlohou dendrologického prieskumu zelene bolo zhodnotiť kvalitu jednotlivých drevín v stromoradí na cintoríne v Lúčnici nad Žitavou, ktoré je určené na výrub zo zdravotného a z kompozičného hľadiska (obr. 1,2). Vyrub je potrebné nahradieť výсадbou nových alejových drevín v priestore cintorína.

Sprievodná správa – dendrologická analýza

Obr. 1 Nízka sadovnícka hodnota drevín na cintoríne v obci Lúčnica nad Žitavou

Obr. 2 Zlý zdravotný stav drevín na cintoríne v obci Lúčnica nad Žitavou